Informačný list predmetu

Akademický rok 2026/2027

Vysoká škola	Univerzita sv. Cyrila a Metoda v Trnave
Fakulta	FF UCM
Kód predmetu	KRUS/mdSuLit2-J/22
Názov predmetu	súčasná ruská literatúra II
Rozsah	2P
Počet kreditov	6
Vyučujúci	prof. PhDr. Josef Dohnal, CSc. (prednášajúci), prof. PhDr. Andrea Grominová, PhD. (hodnotiaci)

Podmienky na absolvovanie predmetu

30 % z celkového hodnotenia tvorí priebežné hodnotenie, ktoré pozostáva z plnení zadaní a úloh, aktivity na hodinách, krátkych testov počas semestra. Záverečné hodnotenie tvorí 70 % z celkového hodnotenia a pozostáva z ústnej skúšky.
Klasifikačný stupeň bude určený na základe stupnice (v %):
A (100 – 92), B (91 – 83), C (82 – 74), D (73 – 65), E (64 – 56), Fx (55 a menej).

Priebežné hodnotenie

30 % z celkového hodnotenia tvorí priebežné hodnotenie, ktoré pozostáva z plnení zadaní a úloh, aktivity na hodinách, krátkych testov počas semestra.

Záverečné hodnotenie

Záverečné hodnotenie tvorí 70 % z celkového hodnotenia a pozostáva z ústnej skúšky.
Klasifikačný stupeň bude určený na základe stupnice (v %):
A (100 – 92), B (91 – 83), C (82 – 74), D (73 – 65), E (64 – 56), Fx (55 a menej).

Výsledky vzdelávania

Kurz patrí k profilovým predmetom študijného programu Ruský jazyk a kultúra v odbornej komunikácii, realizovaného Katedrou rusistiky FF UCM. Úspešné absolvovanie predmetu študentovi umožní:
Vedomosti:
- aplikovať teoretické vedomosti na konkrétny literárny text;
- zaradiť literárne dielo do spoločensko-politického kontextu;
- definovať miesto autora na vývinovej línii svetovej i ruskej literatúry;
- vymedziť charakteristické črty jeho tvorby, príznačné pre analyzované dielo;
- poznať sledované literárne obdobie, jeho smery a prúdy v ruskej literatúry, ako i zhody a odlišnosti od tendencií v európskej literatúre.
Zručnosti:
- definovať špecifiká diel literárnych smerov počnúc polovicou 20. storočia a končiac aktuálnymi dielami 21. storočia;
- prepojiť analyzované dielo ruskej proveniencie s európskym kontextom;
- vymedziť jednotlivé prvky literárnych žánrov a štýlov analyzovaného diela;

- vedieť analyzovať kľúčové témy súčasnej ruskej literatúry;
- orientovať sa v základných historických udalostiach súvisiacich s presahom na súčasné umelecké spracovanie;
- na pozadí literárnych zobrazení odhadnúť koncept zmýšľania vybraných ruských autorov o významných celosvetových otázkach.
Profesijné kompetencie:
- aplikovať nadobudnuté odborné znalosti v praxi;
- uplatniť vedomosti a zručnosti v písomnej aj ústnej forme.
Prenositeľné kompetencie:
- rozumieť filozofickým a ideovým princípom v umeleckom texte;
- odpovedať na otázku času a priestoru literárneho diela;
- zosumarizovať všetky zistenia o analyzovanom diele a dôjsť k hodnotovým východiskám diela;
- rozvíjať návyky samostatnej analytickej a interpretačnej práce s umeleckým textom, a tým formovať svoje kritické myslenie a argumentačné schopnosti;
- zvyšovať si úroveň všeobecných vedomostí.

Stručná osnova predmetu

1. Spoločensko-politická situácia v Rusku od polovice 20. storočia až po súčasnosť.
2. Sovietska povojnová literatúra (1945 – 1953).
3. Medzi prvým a druhým „odmäkom“.
4. Ekologické a mravné témy v literatúre.
5. Stagnácia ako „nový“ literárny kontext 60. – 80. rokov 20. storočia.
6. Sovietska povojnová dráma.
7. Ruská nezávislá literatúra (20. – 80. roky).
8. Tzv. navrátená literatúra.
9. Underground. Stieranie hraníc a literárne experimenty.
10. Ruská literatúra na internete.
11. Postmodernizmus.
12. Ruská próza, poézia a dráma 21. storočia.

Sylabus predmetu

1. Spoločensko-politická situácia v Rusku od polovice 20. storočia až po súčasnosť.
2. Sovietska povojnová literatúra (1945 – 1953).
3. Medzi prvým a druhým „odmäkom“.
4. Ekologické a mravné témy v literatúre.
5. Stagnácia ako „nový“ literárny kontext 60. – 80. rokov 20. storočia.
6. Sovietska povojnová dráma.
7. Ruská nezávislá literatúra (20. – 80. roky).
8. Tzv. navrátená literatúra.
9. Underground. Stieranie hraníc a literárne experimenty.
10. Ruská literatúra na internete.
11. Postmodernizmus.
12. Ruská próza, poézia a dráma 21. storočia.

Odporúčaná literatúra

BACHELARD, G.: Poetika priestoru. Bratislava: Slovenský spisovateľ, 1990. ISBN 80-220-0005-1.
BAJEVSKIJ, V. S.: Istorija russkoj literatury XX veka. Moskva: Jazyki slavianskoj kuľtury, 2003. ISBN 5-94457-119-5.
BÍLIK, R.: Interpretácia umeleckého textu. Trnava: Typi Universitatis Tyrnaviensis, 2009. ISBN 978-80-8082-

289-7.
BRUKNER, J. – FILIP, J.: Poetický slovník. Praha: Mladá fronta, 1997. ISBN 80-204-0650-6.
DOHNAL, J. – ABAGANOVA, A.O.: Mif, mirovoje vremja i modeli prostranstva v postmodernistiskich proizvedenijach V. Pelevina. DOI 10.14746/por.2018.2.11. In: Porównania. - ISSN 1733-165X, č. 2(23) (2018), s. 151-172.
DOHNAL, J.: Ruská povídka [elektronický zdroj] : čítanka a cvičebnice interpretace literárního textu / Josef Dohnal ; recenzenti: Elena Valerevna Abramovskich, Viera Žemberová. 1. vyd. Brno : Tribun EU, 2016. [CD-ROM]. ISBN 978-80-263-1118-8 (online).
ELIÁŠ, A. et al.: Ruská literatúra 18. – 21. storočia. Bratislava: VEDA – Ústav svetovej literatúry SAV – FF UK, 2013. ISBN 978-80-224-1344-2.
FIGEDYOVÁ, M.: Izobraženie mira v tvorčestve L. Ulickoj: roman «Medeja i jejo deti». In: Ural'skij filologičeskij vestnik. No 2 : Russkaja literatura XX-XXI vekov: napravlenija i tečenija / gl. red. N.V. Barkovskaja. Ekaterinburg : Ural'skij gosudarstvennyj pedagogičeskij universitet, 2015. ISSN 2306-7462.
FIGEDYOVÁ, M.: O hľadaní vlastnej identity v poviedke Nadeždy Teffi Život a golier. In: Acta Rossica Tyrnaviensis III : zborník štúdií Katedry rusistiky Filozofickej fakulty Univerzity sv. Cyrila a Metoda v Trnave / editor: Josef Dohnal ; recenzenti: Irina Vladimirovna Někrasovová, Irina Dulebová. 1. vyd. Brno : Tribun EU, 2018. ISBN 978-80-263-1414-1.
GROMINOVÁ, A. – BARKOVSKAJA, N.V.: Obraz rodnoj zemli v sovremennoj poezii Slovakii i Urala / N.V. Barkovskaja, A. Grominova, 2016. In: Filologičeskij klass = Philological class. ISSN 2071-2405, Vol. 46, iss. 4 (2016), pp. 27-35.
GROMINOVÁ, A.: Metafora kak odin iz ključej k ponimaniju poezii neobarokko/metarealizma. In: Acta Rossica Tyrnaviensis II : zborník štúdií Katedry rusistiky Filozofickej fakulty Univerzity sv. Cyrila a Metoda v Trnave / editori: Tatjana Grigorjanová, Elena Michajlovna Markova; recenzenti: Tatiana Michajlovna Voiteleva, Larisa Viktorovna Raciburskaja. 1. vyd. Brno : Tribun EU, 2016. ISBN 978-80-263-1039-6, S. 555-562.
GROMINOVÁ, A.: Motif of world transfiguration in Ivan Zhdanov #s poem Orans. DOI 10.15826/qr.2019.3.419. In: Quaestio Rossica. ISSN 2311-911X, Roč. 7, č. 3 (2019), s. 983-991.
GROMINOVÁ, A.: Slovo v poezii Ivana Ždanova. In: Russkoje slovo v mnogojazyčnom mire : materialy XIV Kongressa MAPRJAL / recenzenty M.I. Akberdi, L.Z. Gociridze. 1. vyd. Sankt Peterburg : MAPRJAL, 2019. - ISBN 978-5-9906636-9-5, s. 1803-1808.
GROMINOVÁ, A.: Work with metarealism/neo-baroque poetic texts in the Russian as a foreign language classroom. DOI DOI 10.5817/CZ.MUNI.P210-9781-2020-24. In: Current issues of the Russian language teaching 14 / edited by: Simona Koryčánková, Anastasija Sokolova; reviewed by: Elena Podshivalova, Irina Votyakova. Brno : Masarykova univerzita, 2020. (Sborník prací Pedagogické fakulty MU, Řada jazyková a literární č. 56; č. 276). ISBN 978-80-210-9781-0 (online). DOI 10.5817/CZ.MUNI.P210-9781-2020, s. 201-208.
HRALA, M.: Ruská moderní literatura 1890–2000. Praha: Karolinum, 2007. ISBN 978-80-246-1201-0.
Istorija russkoj literatury v 4 tomach. Leningrad, 1983.
Komplexní analýza uměleckého díla. Praha: SPN, 1986.
LOTMAN, J. M.: Analiz poetičeskogo teksta. Struktura sticha. Leningrad: Prosveščenije, 1972.
LOTMAN, J. M.: Štruktúra umeleckého textu. Bratislava: Tatran, 1990. ISBN 80-222-0188-X.
MATTOVÁ, L. – LORKOVÁ, Z. – HABUROVÁ, A.: Podoby a premeny reflexie ruskej literatúry na Slovensku v rokoch 1996-2009. Bratislava : Stimul, 2010. ISBN 978-80-8127-006-2.
MIKULA, V.: Hľadanie systému obraznosti. Bratislava: Smena, 1987.
MIKULÁŠEK, M.: Umění interpretace. Banská Bystrica: Univerzita Mateja Bela v banskej Bystrici, 2009. ISBN 978-80-8083-672-6.
Panoráma ruské literatury. Boskovice: Albert, 1995. ISBN 80-85834-04-9.
RJABINA, N. V.: Osnovy analiza chudožestvennogo teksta. Učebnoje posobije. Moskva: Flinta, 2009. ISBN 978-5-9765-0663-3.
Slovar literaturovedčeskich terminov. (Timofejev–Turajev). Moskva: Prosveščenije, 1985.
Slovník novější literární teorie. Praha: Academia, 2012. ISBN 978-80-200-2048-2.

Slovník ruskej literatúry 11. –20. storočia. Bratislava: VEDA – Ústav svetovej literatúry SAV – Filozofická fakulta Univerzity Komenského, 2007. ISBN 978-80-224-0967-4.
Slovník ruských, ukrajinských a běloruských spisovatelů. Praha: Libri, 2001. ISBN 80-7277-068-3.
VERINA, U. – GROMINOVÁ, A.: M. Valek, G. Ajgi i "Ženščina sprava", ili Pervyj slovackij perevod poezii G. Ajgi v kontekste 1960-ch godov i sovremennoj recepcii. DOI 10.20339/PhS.4-21.080. In: Filologičeskie nauki : naučnyje doklady vysšej školy. ISSN 2310-4287, č. 4 (2021), s. 80-87.
ŽILKA, T.: Poetický slovník. Bratislava: Tatran, 1987.

Jazyk, ktorého znalosť je potrebná na absolvovanie predmetu

slovenský, ruský

Poznámky

časová záťaž študenta: 180 hodín, z toho:
Prezenčné / Kombinované štúdium (P, S, C): 24 hodín
samoštúdium: 156 hodín